

ANTONIO PICUKARIĆ RAVNATELJ GALERIJE KLOVIĆEVI DVORI

Mirela Drkulec Miletić

Galerija Klovićevi dvori na kulturnoj karti Zagreba zauzima istaknuto mjesto. U 35 godina djelovanja Galerija je ostvarila velike kulturološke projekte, a odjeci mnogih od njih i danas se pamte. U Klovićevim dvorima izlagana su djela velikana europske umjetnosti, od Van Gogha do Picassa, ali i djela najvećih domaćih umjetnika. Galerija organizira ili sudjeluje i u drugim događanjima, poput koncerata, Adventskog sajma, Zagrebačkog kulturnog ljeta i sličnih manifestacija. Na svoje četiri izložbene etaže godišnje priredi od 15 do 30 izložbi, a bilježi i po nekoliko stotina tisuća posjetitelja. Otvorenje velike izložbe „Vlaho Bukovac 1/3 - pariško razdoblje“ i najava dugo očekivane izložbe iz fundusa ruskog Ermitaža, bio je odličan povod za razgovor s ravnateljem Galerije Klovićevi dvori, Antoniom Picukarićem.

● Prva od triju planiranih izložbi Bukovčevih radova ostvarena je u suradnji s Kućom Bukovac iz Cavtata i nekoliko uglednih inozemnih znanstvenika koji su se bavili Bukovčevim radom. Kako je došlo do te suradnje?

Kada odaberemo neku temu, neki umjetnički period ili nekog umjetnika, naši se kustosi - a u ovom slučaju to je viša kustosica Petra Vugrinec - trude istražiti sve relevantne podatke i institucije koje se bave tim djelima. Za temeljito istraživanje slikarstva Vlaho Bukovca ne može se zaobići Kuću Bukovac koja, osim velikog broja umjetnina, čuva i arhivsku građu o našem velikom umjetniku, njegove prve crteže, pisma i drugi pisani materijal, pa je suradnja s njima bila logičan izbor. Naravno, potražili smo i znanstvenike koji već godinama proučavaju Bukovčev opus, kontaktirali brojne institucije, galeriste, osobe koje posjeduju Bukovčeva djela kako bismo dali cjelovit presjek njegova rada iz toga razdoblja. To je pomalo nalik na detektivski rad. Tako smo uspostavili suradnju s Mercer Art Gallery iz Harrogatea, Walker Art Gallery iz Liverpoola, londonskim Bonhamsom, pariškim galerijama i drugima. Možemo se pohvaliti da danas imamo odlične reference na temelju naših prijašnjih izložbi i da ljudi iz svijeta umjetnosti poznaju naš rad, što prije nije bio slučaj.

● Dakle, sada je lakše posuditi djela za izložbu?

Da, galerije i muzeji rado surađuju s nama, ali zahtijevaju da zadovoljimo njihove uvjete, i muzeološke i u pogledu osiguranja, da osiguramo transport umjetnina i, dakako, da smo u mogućnosti sve to i platiti. Sve to nije jednostavno, ali dobro nam ide. Kao primjer navest ću nedavnu izložbu „Izazov moderne: Zagreb – Beč oko 1900.“. Kada smo počeli raditi na izložbi, Austrijska galerija Belvedere iz Beča najprije je odbila razgovarati s nama. Zatim su mislili da samo želimo od njih posuditi neko Klimtovo djelo, a do suradnje je došlo tek kada smo im objasnili koncepciju izložbe i kada su

Izložba
'Carska Rusija,
Katarina Velika
i Ermitaž' rađena je
isključivo za Galeriju
Klovićevi dvori, dakle,
nije riječ o nekoj
putujućoj izložbi

LUKA STANZL/PIXSELL

Nakon Bukovca, u Zagreb stiže blago ruskog Ermitaža

► Bukovca se neće moći vidjeti u Noći muzeja, ponajprije zbog sigurnosnih razloga, a i stoga što je to tek otvorena izložba. Ali, Galerija Zagrepčanima daruje slobodan ulaz na izložbe Vaska Lipovca te Zdenka Bašića

se njihovi kustosi uvjerali u kvalitetu naše zgrade i izložbenog prostora, uviđajući da izložbeni uvjeti, produkcija i drugi tehnički uvjeti ne zaostaju za njihovima. Ideja o izložbi koja predstavlja zagrebačke i bečke protagoniste secesije na području slikarstva, skulpture i arhitekture svidjela se i čelnim ljudima Belvederea, pa su izložbu oni preuzeli i, koliko mi je poznato, već dosad imaju imaju gotovo 100.000 posjetitelja.

● Djela za Bukovčevu izložbu stigla su iz Velike Britanije, Francuske, Srbije, Crne Gore, Slovenije i BiH. Koliko je trajala priprema izložbe? Doslovce, godinama. Mogu slobodno reći da viša kustosica Petra Vugrinec o tome razmišlja gotovo od studija. No, sam produkcijsko-tehnički dio priprema trajao je više od pet mjeseci. Bilo je potrebno osigurati financije, dobiti sva potrebna odobrenja od

Grada i države, podastrijeti izvještaje o uvjetima izlaganja, dogovoriti osiguranje, naći sponzore i tako dalje. Zahvaljujemo Gradu Zagrebu i državi što nas financijski pomažu, iako to nije ni izbliza dovoljno za ostvarenje jedne ovakve izložbe.

● To znači da ste morali pronaći sponzore?

Da, i sponzore i angažirati vlastita sredstva koja smo ostvarili od ulaznica, ali i kroz druge djelatnosti kojima se također bavimo. Dobrim izložbama trudimo se privući što veći broj posjetitelja, koji onda kupuju ulaznice, a taj novac nam pomaže organizirati nove sjajne izložbe.

● Možete li nam otkriti neke detalje izložbe, na primjer, koliko stoji osiguranje?

Osiguranje ovisi o procjeni vrijednosti

Potražili smo i znanstvenike koji već godinama proučavaju Bukovčev opus, kontaktirali brojne institucije, galeriste, osobe koje posjeduju Bukovčeva djela. To je pomalo nalik na detektivski rad

umjetnina. Zbog naše reputacije i zbog toga što već 35 godina radimo i posuđujemo djela od privatnih vlasnika, galerija i muzeja a da nikada nije bilo štetnih slučajeva, osiguravatelji nam daju realnu procjenu vrijednosti umjetnina. Iako, nama je sve vrlo skupo. Da je kojim slučajem Bukovac Francuz, osiguranje bi iznosilo stotine milijuna dolara i bio bi nam nedostižan.

● Kako ste uspjeli dogovoriti izlaganje slike „Isus prijatelj malenih“ iz crkve Franjevačkog samostana u Tomislavgradu, osobito zbog njezinih impozantnih dimenzija 3 x 4,40 metra? Gvardijan Franjevačkog samostana u Tomislavgradu kao i cijeli grad i kanton bili su oduševljeni tom idejom. Slika je već 30-ak godina u Tomislavgradu, pa zainteresiranoj publici nije toliko dostupna. Tim više što zbog svojih dimen-

zija ne može ni proći kroz vrata, pa joj je ovo prvo putovanje i izlaganje u drugom prostoru. Naravno, ključan je bio ugled Galerije Klovićevi dvori zbog kojega su u samostanu imali puno povjerenje u nas i bez problema nam posudili sliku za izložbu.

● **Kako ste organizirali transport?**

Uspjeli smo u dogovoru s Restauratorskim zavodom Hrvatske. Kombijem je u Tomislavgrad išla njihova ekipa, a naši su ih dečki pratili u kamionu. Kada smo stigli, najprije je napravljena skela oko slike, skinuli smo je s okvira i podokvira, namotali na specijalni valjak i tako transportirali u Zagreb pod budnim okom restauratora. Zatim je valjak sa slikom odnesen u Restauratorski zavod Hrvatske gdje je slika potpuno restaurirana. Nakon toga opet smo je namotali na valjak, prevezli u našu galeriju, razmotali u velikoj dvorani i stavili na okvir i podokvir. Isti će se postupak ponoviti pri vraćanju slike. To pokazuje svu kompleksnost i dugotrajnost tog postupka. Ipak, uopće nismo dvojili o tome trebamo li to raditi ili ne. Smatramo da smo i Bukovcu i hrvatskom narodu dužni pokazati to vrsno djelo u punom sjaju.

● **Hoće li posjetitelji moći vidjeti Bukovca i u Noći muzeja?**

Ne. Ponajprije zbog sigurnosnih razloga, a i stoga što je to tek otvorena izložba. Znači, te su umjetnine vrlo skupe, a u Noći muzeja imamo toliko posjetitelja da je veoma teško u potpunosti kontrolirati situaciju. Ali, Galerija Zagrepčanima daruje slobodan ulaz na svoje druge tri etaže te mogu pogledati izložbu Vaska Lipovca, koja je zbog velikog zanimanja produžena do 25. veljače, te izložbu Zdenka Bašića.

● **Ove godine Galerija Klovićevi dvori organizira još jednu veliku izložbu - izložbu djela iz Ermitaža. Možete li reći više o tome?**

Izložba je zapravo završni čin obilježavanja 50. godišnjice prijateljstva gradova Zagreba i Sankt Peterburga. U sklopu obilježavanja te značajne obljetnice naši su umjetnici već gostovali u Sankt Peterburgu i ruski u Zagrebu, a ovo će biti veliko finale. Izložba će biti otvorena početkom travnja i trajat će do početka kolovoza, a bit će izloženo više od 1000 eksponata. Želim istaknuti da je izložba rađena isključivo za Galeriju Klovićevi dvori, dakle, nije riječ o nekoj putujućoj izložbi. Radni joj je naziv "Carska Rusija, Katarina Velika i Ermitaž". Dakle, prikazat ćemo povijest nastanka te najveće zbirke umjetnina, a izložba će govoriti i o životu Katarine Velike. Stoga će među izlošcima biti dosta njezinih memorabilija, nakita, porculana, oružja, umjetnina, dragulja i, ukratko, presjek svih njihovih zbirki. Svi smo u Galeriji silno uzbuđeni zbog te izložbe i nadamo se ćemo opravdati velika sredstva koja su u nju uložena. Ali, imamo i mnogo posla.

● **Pregovori s ruskom stranom dugo su trajali?**

Da, pregovore smo vodili dvije godine.

● **Jesu li imali neke posebne zahtjeve?**

Sve je to dosta složeno i skupo.

Naravno, morali smo udovoljiti uvjetima koje su nam postavili i u pogledu izložbenih uvjeta, prijevoza, osiguranja te ishoditi bezbroj dozvola, pogotovu zato što je Rusija izvan EU. Ali, ruska je strana izuzetno zadovoljna stanjem Galerije, našim standardima i tehničkom opremljenosti te našim referencama. Ipak, onaj početni dogovor odradio je gradonačelnik, kojemu smo posebno zahvalni, kao i ministarstvu kulture. Rusi inače vrlo rijetko posuđuju eksponate iz Ermitaža jer je to njihovo nacionalno blago. Siguran sam da će to biti predivna izložba, prava senzacija.

● **Tko vodi tim Galerije u pripremi te izložbe?**

Ruski tim vodi zamjenik ravnatelja Ermitaža, a ukupno u Zagreb dolazi tri-desetak ljudi iz Ermitaža koji će raditi na montaži, zatim pratitelji, konzervatori, restauratori. S naše strane tim vodi kustosica Iva Sudec. Izlošci počinju stizati od sredine ožujka, a dotle će sve biti spremno za postavljanje.

● **Bit će to i velika europska izložba, zar ne?**

Da, takva izložba nikad nije bila u ovom dijelu Europe. Godine 1988. u našoj je galeriji pokazan samo mali segment tog njihova blaga, uglavnom grafike i crteži. Pa i vodstvo Ermitaža očekuje da će izložba privući mnogo

Kombijem je u Tomislavgrad išla ekipa restauratora, a naši su ih dečki pratili u kamionu. Kada smo stigli, najprije je napravljena skela oko slike 'Isus prijatelj malenih', skinuli smo je s okvira i podokvira, namotali na specijalni valjak i tako transportirali u Zagreb pod budnim okom restauratora

posjetitelja ne samo iz Hrvatske, nego i iz Slovenije, Italije, Austrije, Mađarske, Srbije, BiH i drugih zemalja.

● **Kako vidite suodnos kulture i politike? I kako surađujete s Gradom i Ministarstvom kulture?**

Grad i ministarstvo su naši osnivači, vlasnici i financijeri. To je kao u školi, morate se prilagoditi profesoru, a ne profesor vama. Trudimo se da naši osnivači budu zadovoljni nama, a i oni se trude prepoznati naše potrebe i traženja. Nemamo nikakvih problema, dapače, odlično surađujemo. Politika nam svima definira svaki dan, od prve jutarnje kave nadalje. Tako je i u kulturi.

● **Kakvi su planovi Galerije za ostatak godine nakon ovih dviju velikih izložbi?**

Nakon Ermitaža, dolazi ljeto, a to znači i mnogo koncerata koje organiziramo s Koncertnom dvoranom Lisinski, zatim Zagrebačko kulturno ljeto i ljetni sajmovi. Ujesen priređujemo izložbu velike grafičarke Nevenke Arbanas, slijedi retrospektiva Vladimira Becića, izložbu u povodu stote obljetnice rođenja slikara Nikole Reisera i još dosta manjih projekata.